

Direktoratet for byggkvalitet

Vår dato	26.09.2025
Deres dato:	[Dato]
Vår referanse	[Ref. nr.]
Deres referanse	[Ref. nr.]

Høringsuttalelse solklare bygg

Foreslåtte bestemmelser Hovedforslag – ny bestemmelse om «solklare bygg»

§ 14-X. Krav om tilrettelegging for solenergianlegg

(1) Yrkesbygning med over 500 m² oppvarmet BRA skal tilrettelegges for fremtidig montering av solenergianlegg. Kravet gjelder ikke dersom bygningen oppføres med solenergianlegg.

(2) Kravet i første ledd gjelder ikke dersom bygningen eller bygningens plassering er uegnet for bruk av solenergianlegg.

Fornybar Norge er positive til dette forslaget og ønsker bestemmelsen vedtatt med snarlig ikrafttredelse. Solklare bygg kan sees på som en overgangsløsning, for å sikre at bygg er klargjort for en fremtid der solenergi er mer attraktivt enn i dag, og man vil ønske solenergianlegg flere steder. Vi ønsker å unngå at det låses inn hindringer i nybygg som gjør det unødvendig fordyrende å etablere solenergianlegg i fremtiden. Derfor mener vi også at det haster å innføre dette kravet. Det er viktig at bransjen opplever en forutsigbarhet og blir varslet i tide om endringen. Det må etableres overgangsregler slik at pågående prosjekter ikke blir rammet av nye krav, og at en rask innføring av kravene allikevel vil gi en god forutsigbarhet for de det gjelder. Det er viktig at den nasjonale reguleringen ikke går lengre enn EUs regulering. Dette er uklart i høringsdokumentet. Vi merker oss at forslaget ikke er utredet samfunnsøkonomisk på vanlig måte jf. utredningsforskriften.

Med riktig nivå på hva som legges i «solklart», mener vi denne bestemmelsen vil bidra positivt til mer lokal energiproduksjon. Den største tekniske barrieren for utbygging av solenergi på bygninger i dag er manglende restkapasitet i konstruksjon, da spesielt i takplater. Dette er svært kostbart og upraktisk å

utbedre, og en typisk showstopper for solenergi prosjekt. Et krav om tilrettelegging for solenergi vil fjerne denne barrieren, uten å føre til vesentlige økninger i byggekostnader.

Kostnadsøkning: Vi mener kostnadsøkning i hovedsak er forbundet med økt krav til last på tak, og dermed forsterkning av takplater og evt. bærende konstruksjoner. Vi mener denne kostnaden øker mest for bygninger med stor grunnflate og lav byggehøyde, og har gjort beregninger i tilleggslast og konsekvens for byggekostnad for konto 2 Bygning som viser opptil ca. 210 kr/m² takareal i økt kostnad for denne typen industri-/lagerbygg. For kontorbygninger som typisk har flere etasjer og mindre grunnflate, er konsekvensen av tilleggslast på byggekostnader vurdert til å være neglisjerbar.

Vi ser at det er behov for noen viktige presiseringer og/eller veiledninger til krav om solklare bygg for å sikre forutsigbarhet, enhetlige tolkninger og at kravet oppnår sin hensikt om mer lokal energiproduksjon:

- **Hva som gjør en bygning uegnet bør presiseres** i veiledning til forskriften. Dette bør ikke være opp til hver enkelt byggesaksavdeling i kommunene å avgjøre, av hensyn til forutsigbarhet for bransjen. Det bør ikke være nok at det er ulønnsomt å montere solenergianlegg i dag.
- **Hva som menes med «tilrettelagt/solklart» må presiseres.** Vi gjør oppmerksom på at det i samarbeid mellom Fornybar Norge, Norconsult og Elektroforeningen er utarbeidet en veileder for solklare bygg. Her ligger det detaljerte beskrivelser av tre tekniske nivåer av solklare bygg – fra nivå 1 “unngå hindringer” til nivå 3 “helt klargjort”. Vi anbefaler at kravet til solklare bygg legges tilsvarende nivå 2 “grunnleggende forberedt” i veilederen. Det er viktig at tilretteleggingen er helhetlig – eks. blir det ikke rasjonelt å tilrettelegge takareal for 1 MW solcelleanlegg, dersom ikke det elektriske anlegget i bygget også tåler denne innmatede effekten og er klargjort for dette.
- **Størrelse på solklart areal må være tydelig.** Slik forslaget står nå er det ingen begrensning eller krav til størrelse på areal som skal være klart for solenergi, eller om det kun gjelder takareal. Det bør være mulig å klargjøre fasade der dette er hensiktsmessig fremfor tak. Det bør ikke være krav til at 100% av takflaten skal gjøres klar for solenergi dersom dette ikke er hensiktsmessig. Vi mener klargjort areal må ses i sammenheng med bygningens inntak fra nett, slik at det ikke stilles krav til å klargjøre areal større enn nødvendig for et solcelleanlegg av størrelse opptil kapasitet på bygningens planlagte nettilknytning. Samtidig bør det også være en minimumsstørrelse, slik at en ikke kan «slippe unna» med å klargjøre et svært lite areal. Å se til bygningens beregnede energiforbruk kan også være en måte å bestemme størrelse på areal som skal klargjøres.
- **Unntak fra kravet for bygninger som oppføres med solenergianlegg må presiseres:** Det foreslås unntak fra klargjøringskrav for bygninger som har installert solenergianlegg. Slik det står nå kan man mulig «komme seg unna» kravet med å installere 1 enkelt solcellepanel. Det bør angis et

minstekrav til størrelse for at unntaket gjelder. Dette må ses i sammenheng med størrelseskrav til klargjort areal.

- **Definisjon av solenergianlegg bør vurderes:** det er helt andre fysiske laster og behov for solfangeranlegg enn for solcelleanlegg, spesielt på nødvendig plass for føringsveier. Vi mener forskriften kan være teknologinøytral, men at det bør presiseres at det er opp til det enkelte prosjekt å velge hvilken solenergiteknologi det klargjøre for. De tekniske kravene for tilrettelegging er ikke helt samsvarende, og det bør være veiledning til hva som inngår i solklart for begge teknologiene.

Alternativt forslag – mulig krav om solceller eller lokalprodusert energi

§ 14-Y. Krav om solceller eller lokalprodusert energi

Yrkesbygning med over 500 m² oppvarmet BRA, utenfor områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR) i kommunal arealplan, skal ha solcelleanlegg eller annen lokalprodusert energi.

Vi er positive til dette forslaget og ønsker bestemmelsen vedtatt med snarlig ikrafttredelse, men med en viktig endring. Med bakgrunn i at vi ser mange mulige smutthull mener vi at **kravet bør være til solenergianlegg (solcelle, solfanger og PVT), altså ikke lokal energiproduksjon generelt**. Dette støtter ikke opp om prinsipp om teknologinøytralitet, men det vil støtte opp under bygningsenergidirektivet og EU sine bestemmelser som er spesifikke på krav om utnyttelse av solenergi. Det er viktig at den nasjonale reguleringen ikke går lengre enn EUs regulering. Dette er uklart i høringsdokumentet. Vi merker oss at forslaget ikke er utredet samfunnsøkonomisk på vanlig måte jf. utredningsforskriften.

Vi ser at det er behov for noen viktige presiseringer og/eller veiledninger til kravet for å sikre forutsigbarhet, enhetlige tolkninger og at kravet oppnår sin hensikt om mer lokal energiproduksjon.

- **Størrelse på solenergianlegg må presiseres:** Slik det står i høringsnotatet kan man «komme seg unna» kravet med å installere 1 enkelt solcellepanel. Det bør angis et minstekrav til størrelse for energiproduksjonsanlegget. Dette bør ses i sammenheng med bygningens energibehov, slik at det ikke blir krav til uhensiktsmessig lokal energiproduksjon, enten i form av energibærer eller mengde energi.

- **Energibærer som skal produseres bør være opp til det enkelte prosjekt:** Det bør være en opp til det enkelte prosjekt å avgjøre om det skal være elektrisk eller termisk lokal energiproduksjon, avhengig av byggets behov, for at det ikke skal bli uhensiktsmessige løsninger eller «smutthull».
- **Det bør være en unntaksbestemmelse for uegnede bygninger.** Eksempelvis kan dette være bygninger som grunnet beliggenhet eller andre hensyn åpenbart ikke er egnet for solenergi. Dette bør ses i sammenheng med unntaksbestemmelsene til eventuelt krav til solklare bygg.

Vennlig hilsen

Fornybar Norge

Øistein Schmidt Galaaen /s./

Direktør bærekraft og produksjon